

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์

1.1 ด้านการติดตามข้อมูลข่าวสาร

ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ ในด้านการติดตามข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดในเรื่องการรับฟังหรืออ่านข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานของ อบต. ทางหอกระจายข่าว,จดหมาย, ป้ายประชาสัมพันธ์,วารสารหรือแผ่นพับต่าง ๆ และประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุดในเรื่องการเข้าร่วมรับฟังหรืออ่านเอกสารรายงานการประชุมสภาฯ ของ อบต.

1.2 ด้านการวางแผนพัฒนา

ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ ในด้านการวางแผนพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดในเรื่องการเข้าร่วมเสนอโครงการในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน และประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุดในเรื่องการมีส่วนร่วมริเริ่มเสนอโครงการเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนของท่าน

1.3 ด้านการบริหารงาน

ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ ในด้านการบริหารงาน อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดในเรื่องการมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภา อบต. และประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนการรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน

1.4 ด้านการตรวจสอบบริหารงาน

ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ ในด้านการตรวจสอบบริหารงาน อยู่ในระดับน้อย ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดในเรื่องการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานและพฤติกรรมของพนักงานและเจ้าหน้าที่ของ อบต. และประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุดในเรื่องการได้เข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินของ อบต. ว่าถูกต้องเป็นไปตามระเบียบของการเบิกจ่าย

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหาร ส่วนตำบลสนามจันทร์

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ จากการศึกษา พบว่า อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนครั้งของการใช้บริการ และเรื่องที่มารับบริการ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ ส่วนเพศ พบว่า ไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ สามารถนำมาอภิปรายร่วมกับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ด้านการติดตามข้อมูลข่าวสาร พบว่า ในภาพรวม ประชาชนตำบลสนามจันทร์มีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ ได้แก่ การรับฟังหรืออ่านข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานของ อบต. ทางหอกระจายข่าว,จดหมาย,ป้ายประชาสัมพันธ์,วารสารหรือแผ่นพับต่าง ๆ มีความสนใจติดตามเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมของ อบต.ในการพัฒนาท้องถิ่น การสนทนากับบุคคลอื่น ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานของ อบต. มีส่วนช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของ อบต. เพื่อกระจายข่าวสารให้ทั่วถึงมากยิ่งขึ้น ได้ติดตามรับฟังหรืออ่านเอกสารประชาสัมพันธ์การแถลงนโยบายของผู้บริหาร อบต. ติดตามรับฟังหรืออ่านรายงานผลการดำเนินงานของ อบต.ในรอบปีที่ผ่านมา และเข้าร่วมรับฟังหรืออ่านเอกสารรายงานการประชุมสภา ฯ ของ อบต. ตามลำดับ

ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ ศาโรช น้อยใจบุญ (2545) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษา บ้านสาวชะโงก หมู่ที่ 1 ตำบลสาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและในรายด้านแล้วประชาชนบ้านสาวชะโงกมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ วิทยา บุญยะเวชชีวิน (2543) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ต่อการปกครองท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางปู อยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านการวางแผนพัฒนา พบว่า ในภาพรวม ประชาชนตำบลสนามจันทร์มีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ ได้แก่ การเข้าร่วมเสนอโครงการในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน การเข้าร่วมในการหาสาเหตุและนำเสนอแนวทาง การแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน/ชุมชน มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ โครงการต่าง ๆ ที่เข้ามาในหมู่บ้าน/ชุมชน เข้าร่วมประชุมในการตัดสินใจและให้ความเห็นชอบในโครงการ/กิจกรรมของแผนพัฒนาตำบลของ อบต. มีส่วนร่วมเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุง การทำงานของ อบต. มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาตำบลของ อบต. และมีส่วนริเริ่มเสนอโครงการเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ของท่าน ตามลำดับ

ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ ศาโรช น้อยใจบุญ (2545) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษา บ้านสาวชะโงก หมู่ที่ 1 ตำบลสาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและในรายด้านแล้วประชาชนบ้านสาวชะโงก มีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา บุญยะเวชชีวิน (2543) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านการบริหารงาน พบว่า ในภาพรวม ประชาชนตำบลสนามจันทร์มีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ ได้แก่ มีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภา อบต. การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นโดย อบต. เช่น งานประเพณี งานแข่งขันกีฬา การอบรมอาชีพ ศึกษาดูงาน ฯลฯ มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของ อบต.เมื่อมีโครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการใช้

แรงงานเพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานของ อบต. ได้มีส่วนร่วมในการเสนอชื่อเข้าเป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในกิจกรรมของ อบต. เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) กรรมการจัดซื้อจัดจ้าง, กรรมการตรวจรับพัสดุ ฯลฯ มีส่วนร่วมในการบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อสนับสนุนกิจกรรมร่วมกับ อบต. และมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนการรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน ตามลำดับ

ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ มาลี เบ็ญจมน (2546) ได้ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และสาโรช น้อยใจบุญ (2545) ได้ศึกษา เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษา บ้านสาวชะโงก หมู่ที่ 1 ตำบลสาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและในรายด้านแล้วประชาชนบ้านสาวชะโงก มีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านการตรวจสอบการบริหารงาน พบว่า ในภาพรวม ประชาชนตำบลสนามจันทร์มีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ อยู่ในระดับน้อย โดยประเด็นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ ได้แก่ มีส่วนในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานและพฤติกรรมของพนักงานและเจ้าหน้าที่ของ อบต. ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ และการให้บริการของ อบต. ได้ตรวจสอบว่าการใช้งบประมาณของ อบต. ในการพัฒนา ครอบคลุมทุกพื้นที่ของ อบต. ได้เข้าไปตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของ อบต. ว่ามีความเหมาะสม ได้เข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อ – จัดจ้าง ของ อบต. ตามขั้นตอน และได้เข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินของ อบต. ว่าถูกต้องเป็นไปตามระเบียบของการเบิกจ่าย ตามลำดับ

ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ วรพจน์ ประจิตวดี (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับน้อย

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ จากการศึกษา พบว่า อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนครั้งของการใช้บริการ และเรื่องที่มารับบริการ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ ส่วนเพศ พบว่า ไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ ซึ่งผลการศึกษาวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ทรงพล ดุ่มทอง (2541) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น: ศึกษา

เฉพาะกรณีเทศบาลตำบลศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านอาชีพของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการภายในองค์กร โดยให้ความสำคัญกับการตรวจสอบการบริหารงานจากภาคประชาชนในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น เช่น การตรวจสอบโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ การจัดซื้อ-จัดจ้าง การเบิก-จ่ายเงิน และการใช้งบประมาณที่ได้จากรัฐบาลและงบที่เป็นส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลเอง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรต้องให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่น และอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างถูกต้องให้กับประชาชน
3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม โดยต้องคำนึงถึงลักษณะของกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับประชาชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในอำเภอเดียวกัน
2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ความต้องการที่แท้จริงของประชาชน
3. ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร เพื่อให้สามารถพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีระดับการมีส่วนร่วมที่มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารต่อไป